

ТКАЧОВА С.С., кандидат економічних наук, доцент
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7103-9269>
E-mail: svetlanatkachova1@gmail.com

ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРІВ ДЛЯ СФЕР ТОРГІВЛІ ТА РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ З УРАХУВАННЯМ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Всебічне вивчення науково-педагогічних підходів до професійної підготовки фахівців вищої освіти дозволило зробити висновок про недостатній рівень висвітлення в публікаціях технологічних засад, які базуються на більш тісному зв'язку навчального процесу з практичною підготовкою. Багаторічний досвід підготовки менеджерів для сфер торгівлі та ресторанного бізнесу, аналіз кейсів щодо працевлаштування та успішної кар'єри випускників підтверджують необхідність безперервного зв'язку навчального процесу з обраною сферою діяльності й не тільки під час проходження запланованих освітньо-професійними програмами практик, але і в процесі викладання професійно-орієнтованих дисциплін – обов'язкових та за вибором здобувачів вищої освіти [1].

Професійна діяльність менеджерів в сферах торгівлі та ресторанного бізнесу базується на системі цінностей, за допомогою якої знання і вміння інтегруються в практику: 1) це універсальність, багатогранність, багатовекторність професійної освіти; 2) необхідність тісного зв'язку з обраною сферою під час навчання, постійне навчання та розвиток під час професійної діяльності, активне впровадження інноваційних підходів в операційну та управлінську діяльність підприємств; 3) широкий діапазон особистих якостей, зокрема: високі стандарти поведінки; вміння управляти людьми; системне мислення; адаптування рішень до ситуацій; відкритість; готовність до безперервного навчання; здатність знаходити спільну мову; вміння діяти у полікультурному оточенні; вміння управляти

змінами тощо [2]. Про необхідність формування зазначених цінностей під час навчання, про їх постійне удосконалення та розвиток під час практичної діяльності здобувачі вищої освіти повинні знати не тільки від викладачів вищого закладу, а й знаходити підтвердження від основних стейкхолдерів – роботодавців – діючих підприємців, бізнесменів, менеджерів торговельного та ресторанного бізнесу під час проведення виїзних занять на підприємства, круглих столів, участі в конкурсах бізнес-ідей тощо. Пандемія COVID-19 внесла кардинальні зміни у здійснення підготовки фахівців у закладах вищої освіти, залишивши тимчасово можливість дистанційного навчання. Повномасштабне вторгнення росії в Україну 24.02.2022 р. зробило дистанційне навчання в небезпечних регіонах України єдиною можливістю. Як, враховуючи такі глобальні виклики, не втратити тісний зв'язок навчального процесу з практичною підготовкою менеджерів для сфер торгівлі та ресторанного бізнесу? Які форми зв'язків з обраними сферами діяльності використовуються під час дистанційного вивчення професійно-орієнтованих дисциплін з менеджменту за умов, коли неможливо фізично відвідати підприємства, зустрітися офлайн з керівниками підприємств, відвідати ярмарки вакансій?

Професійно-орієнтовані дисципліни з менеджменту повинні носити практичний характер, формувати необхідні загальні та спеціальні компетентності, допомагати здобувачам вищої освіти під час працевлаштування та подальшої плідної роботи в обраній сфері. Так, під час викладання навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент» здобувачі вищої освіти, паралельно з вивченням теоретичних матеріалів, мають можливість аналізувати реальні кейси стратегічного управління вітчизняними та закордонними компаніями; виконуючи завдання для самостійної та індивідуальної роботи, за відеоматеріалами знайомляться з досвідом українських бізнесменів і стратегічним розвитком їх бізнесу; за публічною інформацією в соціальних мережах обирають в мережі Інтернет лідерів думок; аналізують стратегічні рішення, які приймалися і

приймаються власниками бізнесу під час пандемії, а також під час воєнного стану в Україні; мають можливість обговорити стратегічні проблеми підприємств з менеджерами підприємств на онлайн зустрічах; розробляють стратегії професійного зростання з урахуванням глобальних викликів.

Вивчаючи навчальну дисципліну «Управління торговельними та ресторанными мережами», здобувачі вищої освіти підтримують постійний зв'язок з практикою, завдяки аналізу та систематизації публічної інформації про мережі; вивченню інноваційних підходів до організації та розвитку операційної та управлінської діяльності мереж; вивченню вимог до персоналу та аналізу бази вакансій; здійснюючи вивчення рейтингів та оцінку конкурентоспроможності міжнародних, національних, регіональних торговельних та ресторанных мереж за реальними даними; аналізуючи стратегії їх розвитку, вивчаючи досвід роботи під час пандемії та воєнного стану; аналізуючи стан та перспективи розвитку мереж з виступів або інтерв'ю власників та топ-менеджерів мереж (за відеоматеріалами та публікаціями); приймаючи участь в онлайн-конференціях, вебінарах, круглих столах досвідчених українських ритейлерів та рестораторів; розробляючи презентацію про обрану мережу, в якій після завершення навчання здобувач планує працювати на посаді менеджера.

Вивчення навчальної дисципліни «Управління венчурним бізнесом» дозволяє майбутнім менеджерам детально ознайомитись з одним з найдинамічніших в світі видів бізнесу, який, за оцінками експертів, міг би стати основою нової майбутньої економіки України. Зв'язок з практикою здійснюється через ознайомлення з новинами, що відбуваються в сфері венчурного бізнесу в світі та в Україні; завдяки аналізу успішних кейсів українських стартапів та інноваційних компаній, діяльності венчурних фондів та венчурних капіталістів за відеоматеріалами, інтерв'ю, за результатами перемог видатних розробок та досягнень українських компаній в конкурсах, преміях; завдяки розробці власних бізнес-ідей та

бізнес-планів, їх презентації здобувачам академічної групи або діючим підприємцям та бізнесменам під час круглих столів в онлайн-форматі за форматом Dragons Den.

Отже, практичний характер навчальних дисциплін з менеджменту, використання вищезазначених та інших форм зв'язку навчального процесу з практикою під час дистанційного навчання дозволить майбутнім менеджерам сформувати компетентності, необхідні для успішної професійної діяльності.

Бібліографічний список:

1. Ткачова С.С., Чатченко О.Є. Практична складова як мотивація до студентоцентрованого навчання менеджерів. *Синергетична концепція розвитку студентоцентрованого навчання – забезпечення якості вищої освіти: Друга Міжнар. наук.-метод. конф. (25 вересня 2020 р.): [тези]; редкол.: О.І. Черевко [та ін.]. Х. : ХДУХТ, 2020. С. 172-173.*

2. Сидорук А., Омеляненко Г. Інформаційні системи і технології в системі підготовки майбутніх фахівців сфери туризму та готельно-ресторанного бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-48>

ТКАЧУК Г.Е., кандидат педагогічних наук
ДПТНЗ «Вінницьке міжрегіональне вище
професійне училище», м. Вінниця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0892-9282>
E-mail: anna_tkachuk@ukr.net

ЦИФРОВА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА В УМОВАХ ЕЛЕКТРОННОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Сьогодні цифровізація освіти є провідним фактором, який визначає забезпечення глобальної конкурентоспроможності української освіти. У процесі цифровізації фундаментально змінюється сама структура навчання та організація освітнього процесу. Використання нових цифрових технологій є